

Integrale telling roofvogels 13/14 december 2008

Raymond van Breemen en John Frijters

Inleiding

Voor de vijfde winter op rij hebben we in het weekeind van 13 en 14 december met succes een integrale roofvogeltelling georganiseerd.

Het onderzoeksgebied

Globaal omvat het onderzoeksgebied West-Brabant ten noorden van de snelweg A58 (Bergen op Zoom - Breda) en ten westen van de A27 (Breda - Werkendam), inclusief de Biesbospolders en de uiterwaarden van de Maas tussen Geertruidenberg en Waalwijk. Er is ook weer geteld op vliegbasis Gilze-Rijen, terwijl deze keer voor het eerst ook het Markdal en de omgeving van Trippelenberg zijn geteld. Verder zijn losse waarnemingen van Waarneming.nl aan het overzicht toegevoegd. Op de verspreidingskaartjes is het onderzoeksgebied in groen weergegeven.

Het weer

Het weer was droog en koud in het weekeind van 13 en 14 december.

Op zaterdag was het droog helder weer en de middag temperatuur kwam op 2 graden, echter de gevoelstemperatuur was veel lager door de harde koude wind.

Op zondag was het ook droog en helder, maar de koude wind was een stuk minder dan de dag ervoor. Later op de middag betrof de lucht.

Resultaten

Totaalscore:

Tijdens de telling van 13 en 14 december 2008 werden er in het onderzochte gebied 293 roofvogels waargenomen, verdeelt over 8 soorten.

Gezien werden (met tussen haakjes de aantallen van vorig jaar) 3 Bruine Kiekendieven (0), 6 Blauwe kiekendieven (5), 4 Haviken (1), 10 Sperwers (7), 221 Buizerds (167), 41 Torenavalken (79), 8 Slechtvalken (7) en 1 Smelleken (1). Tijdens de telling van 2007 werden 267 roofvogels waargenomen en in 2006 slechts 218.

TABEL 1. GETELDE AANTALLEN ROOFVOGELS TIJDENS 5 WINTERTELLINGEN

	Feb 05	Feb 06	Dec 06	Dec 07	Dec 08
Bruine Kiekendief					3
Blauwe Kiekendief	1	5	1	5	6
Havik	1	3	2	1	4
Sperwer	2	7	6	7	10
Buizerd	119	159	148	167	221
Ruigpootbuizerd			1		
Torenavalk	57	30	51	79	41
Smelleken				1	1
Slechtvalk	2	7	6	7	8

Een nieuwkomer, de Bruine Kiekendief

Voor het eerst werden tijdens de telling overwinterende Bruine Kiekendieven in het onderzoeksgebied waargenomen (3 stuks). Vogelaars in Nederland zien steeds vaker Bruine Kiekendieven in de winter. Dit is opmerkelijk voor een soort die te boek staat als een lange afstandstrekker, en die normaal ten zuiden van de Sahara overwintert. Dit staat te lezen in een artikel van Henk- en Wannes Castelijns in Limosa 81.2 (2008) blz. 41-49. Dit artikel is tevens te lezen op de website van www.roofvogelszeeland.nl. In het artikel wordt de aantalstoename op bruine kiekendiefsloaapplaatsen in Zeeland beschreven, met name in het Verdrongen Land van Saeftinghe. Ruim 90% van de aldaar overwinterende vogels blijken eerstejaars te zijn. De vraag is waar de door ons waargenomen Bruine Kiekendieven slapen. Wellicht een uitdaging voor specialisten om dit uit te zoeken. De vraag is of het aantal winterwaarnemingen van Bruine Kiekendieven in West Brabant in de toekomst verder toeneemt.

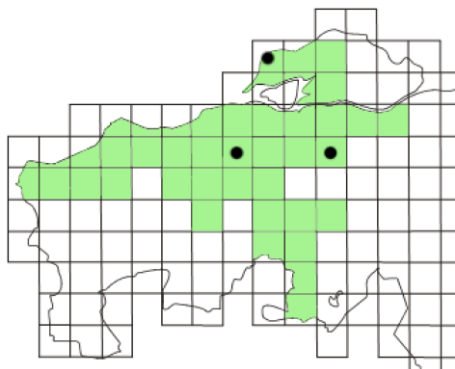
Vergelijking aantallen Torenavalken en Buizerds tussen jaren 2005 en 2008

Torenavalken lieten zich in 2008 maar mondjesmaat zien, namelijk 41 stuks tegen respectievelijk 57, 30, 51 en 79 bij de 4 voorgaande tellingen. Het lijkt er op dat het weer van invloed is op de waarneemkans van Torenavalken. Deze relatief kleine roofvogels zoeken dekking bij veel wind en regen. Ook uit tellingen van voorgaande jaren blijken grote verschillen te zijn in aantallen torenvalken op welke dag je telt in het weekeind waarbij het weer wisselvallig is.

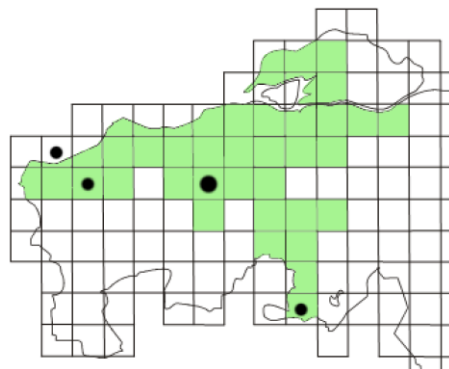
De Buizerd is verreweg de talrijkste soort. In december 2008 werden 221 buizerds geteld tegen respectievelijk 119, 159, 148 en 167 bij de 4 voorgaande tellingen. In 2008 was er zelfs een atlasblok waar 40! Buizerds zijn geteld. In tegenstelling tot Torenavalken laten Buizerds zich wel zien bij slecht weer (gewoon op zijn bekende paal in de wei). Opvallend is het grote aantal waarnemingen bij de waarnemers die hun route per fiets afleggen.

Verspreidingskaarten roofvogeltelling december 2008

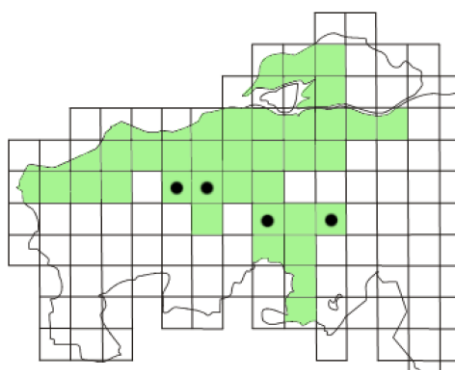
Kleine stip = 1,
 Middelgrote stip = 2-3,
 Grote stip = ≥ 4

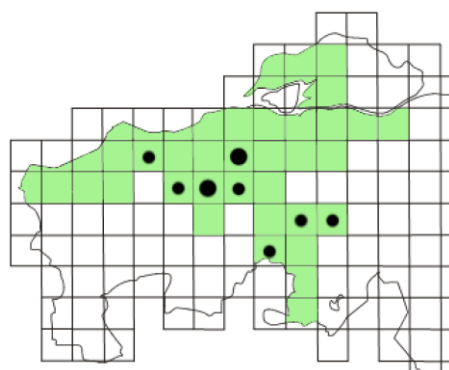
BRUINE KIEKENDIEF 2008
 TOTAAL 3 MAX. PER ATLASBLOK 1

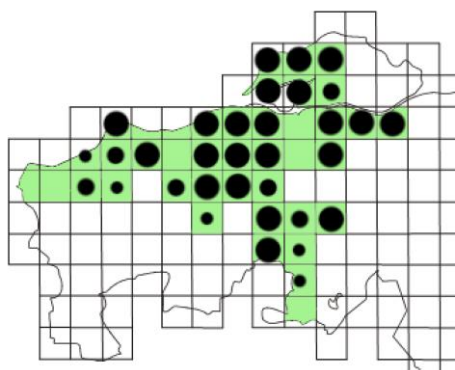
BLAUWE KIEKENDIEF 2008
 TOTAAL 6 MAX. PER ATLASBLOK 3

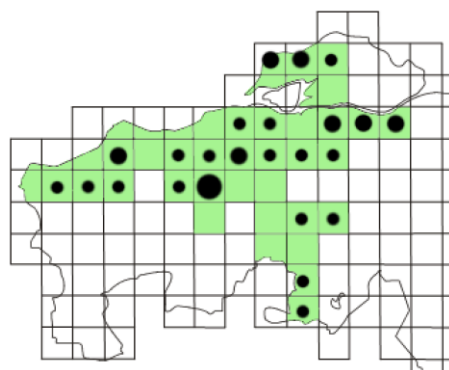
HAVIK 2008
 TOTAAL 4 MAX. PER ATLASBLOK 1

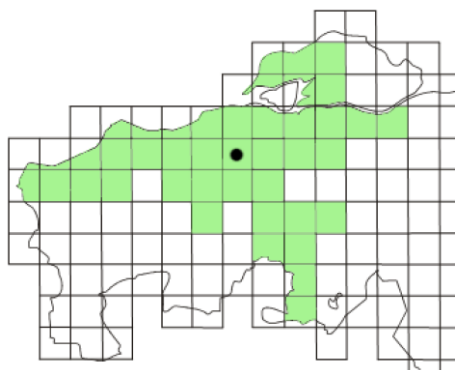
SPERWER 2008
 TOTAAL 10 MAX. PER ATLASBLOK 2

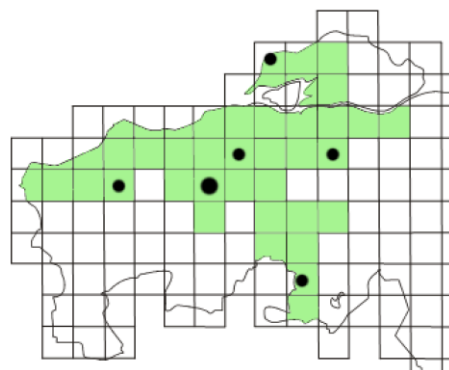
BUIZERD 2008
 TOTAAL 221 MAX. PER ATLASBLOK 40

TORENVALK 2008
 TOTAAL 41 MAX. PER ATLASBLOK 9

SMELLEKEN 2008
 TOTAAL 1 MAX. PER ATLASBLOK 1

SLECHTVALK 2008
 TOTAAL 8 MAX. PER ATLASBLOK 3

Dankwoord

Een telling als deze is niet mogelijk zonder de inzet van een groep vrijwilligers. Graag bedanken we de volgende personen voor hun bijdrage:

Rien van den Avoort, Jan Benoist, Cor Borghouts, Toos Borghouts, Gert Bouwmeester, Johan van Haperen, Piet van Iersel, Martin van Leest, Wilma Rasink, Agnes van der Sanden, Hans van der Sanden, Andres Scherff, Herman Schriks, Jo Vandeweyer, Herman Vissenberg, Harry van Vugt, Willem Veenhuizen, Jan-willem Wijnhoven en Ad Willemen